

of the balletmaster style: ironiness in relation to the conservatism of classical ballet; lack of complex content and ideological-emotional workload; mainly inconsistency, small forms, ballets in one action; emphasis on feelings and emotions. The balletmaster believes that the dance should be born from music, but create their own images. Jiří Kilian crystallized the author's chilemaker style, which has followers and fans around the world.

Key words: Jiří Kilian, ballet, balletmaster, author's style, Nederlands Dans Theater, NDT, dance, choreography.

UDC 792.82

FORMATION OF THE AUTHOR'S STYLE OF JIJI KILIAN IN THE 1970S

Perova Hanna – Honored Artist of Ukraine, Associate Professor of the Department of Choreographic Art, Kiev National University of Culture and Arts, Kiev
Khotsianovska Liudmyla – Honored Artist of Ukraine, assistant professor, assistant professor of the Department of Choreographic Art, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The aim of the article is to will analyze the beginning of the Ballet Master's creativity I. Kilian in the 1970 's and identify the main features of the author's style.

Research methodology. Systematization of sources, consideration of events in chronological sequence, art historical analysis made it possible to carry out a scientifically objective study.

Results. In an effort to update the dance vocabulary of rust Kilian formed his own balletmaster style, combining a classic and modern dance. Among its main features formed already at the initial stage of work in NDT in the second half of the 1970's – Ironicality in relation to the conservatism of the classical ballet with simultaneous deep respect for the academic bases of training dancers; absence of complex meaningful and ideological and emotional load of works; the advantage of unconscious, small forms, ballets per action; accentuations on feelings and emotions, their poetic multiplicity. The peculiarity of the drama construction of performances is the lack of developed exposition and in detailed characters. Balletmaster believes that the dance should be born with music, but be not a plastic analogue, but to create their own images. Irrid Kilian crystallized his own author's balletmaster style, which has followers and supporters around the world.

Novelty. For the first time, the main features of the copyright ballotmaster style of rust Kiliana, which were formed at the stage of becoming a choreographer skill in the 1970' s..

The practical significance. The materials and results of the article can be used for further research on the problems of development of the ballet theater of the present, in the process of training specialists-choreographers in institutions of higher education.

Key words: Jiří Kilian, ballet, balletmaster, author's style, Nederlands Dans Theater, NDT, dance, choreography.

Надійшла до редакції 10.11.2020 р.

УДК 477.2.11.24

РЕГІОНАЛЬНІ ПОСТАТІ В ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ СЦЕНИ : ВАЛЕРІЯ СУПОНЬКІНА

Аксьонов Олександр Борисович – концертмейстер кафедри хореографії, Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-7134-9192>
<https://doi.org/10.35619/ucpm.vi36.429>
shousin@i.ua

Виткалов Сергій Володимирович – доктор культурології, професор кафедри культурології і музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<http://orcid.org/0000-0001-5345-1364>
sergiy_vsv@ukr.net

Аналізується організаційно-художня діяльність однієї з представниць керівного складу оригінальної синтетичної хореографічної агенції «Едельвейс» (м. Рівне). Акцентується увага на здобутках цієї агенції і ролі у цьому процесі її керівника. Виявляються форми художньої співпраці цієї структури з іншими художніми колективами міста та підкреслюється їх результативність. Наголошується на тому, що сучасне життя стимулює митця спробувати себе у різних формах не лише організаційно-культурної діяльності, спрямованої на відтворення партитури чи сценарію, а й власної можливості по новому подивитися на давно відомий (класичний) сюжет і знайти новий ракурс його бачення. Саме на цьому етапі художня інтерпретація перетворюється на оригінальну творчість, що розширює межі культурного простору.

Ключові слова: хореографія, організаційно-культурна діяльність, творчість, регіональний культурний простір.

Актуальність проблеми. Вільний час людини має бути упорядкованим і внормованим. Ця майже банальна істина змушує оригінально мислячих людей знаходити власні форми його унормування і таким чином позиціонувати і себе, і свою творчість у культурному просторі сьогодення з користю для людини.

А надто, якщо вести мову про дітей чи молоде покоління загалом, яке цього потребує чи не найбільше.

Так сталося, що хореографія, один із найпопулярніших видів мистецтва, завдячуючи своїй видовищності та безлічі інших переваг і принад, має у той же час найбільш слабке серед усіх видів мистецтв теоретичне підґрунтя. Значна частина аспектів цього виду мистецтва й на сьогодні зберігає чимало недосліджених лакун і розробка теоретичних його складових, а також міжвидових чи міжрегіональних зв'язків, ролі народної хореографії у становленні професійного хореографічного мистецтва тільки розпочинається. Адже сьогодні лише хореографічний жанр серед усіх видів народної художньої практики має стійку тенденцію до зростання як за кількісними показниками колективів, так і їх учасниками, утримуючи популярність упродовж років.

Успішно функціонують такі структури у Західному Поліссі, зокрема й на Рівненщині.

Йдеться, зокрема, про хореографічне об'єднання «Едельвейс», що чимало років функціонує у м. Рівне, має достатньо потужне культурно-мистецьке реноме в особі Всеукраїнської асоціації і через художні колективи якого пройшли тисячі дітей, сформувавшись в яскравих особистостей, для яких мистецтво у широкому сенсі слова залишилося важливим сегментом особистого життя, незважаючи на факт використання чи не використання цього мистецтва у подальшій життєдіяльності [1; 211]. Тож організаційно-культурна діяльність згаданого колективу й сьогодні продовжує розширювати уяву про потенційні художні можливості професійного навчально-мистецького об'єднання, постійно підкреслюючи той факт, що будь-яка структура, а надто дитяча, здатна перевершити власні потенційні можливості, якщо вона має чітку мету і таких же організованих художніх лідерів.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Характерною рисою сучасного культурного простору є активна спроба його дослідження та популяризації. Однак ґрунтовних напрацювань, у яких би всебічно аналізувалася творчість, зокрема й гастрольна, організаційно-культурна практика, а надто – окремі постаті, що формують цей простір і надають йому відповідних організаційних ознак, фактично обмаль. Утім, чимало аналогічного матеріалу опубліковано сьогодні місцевими краєзнавцями та іншими фахівцями локальних художніх напрямів, представлених переважно викладацьким складом інституту мистецтв РДГУ чи інших ЗВО, чиї публікації мають швидше популяризаторський характер. До цього ряду можна віднести й дисертаційні дослідження, підготовка яких також активно розгортається в країні, зокрема й на Західному Поліссі [5], автори яких намагаються простежити розвиток цього виду мистецтва в культурному просторі країни на значному історичному відтинку історії, або виявити вплив народного танцювального мистецтва на становлення вітчизняних його професійних форм – балету, а також різноманітні інформаційно-насичені матеріали Б. Столярчука, Я. Бондарчук, Т. Прокопович, О. Крусь та багатьох ін., зокрема й місцевих журналістів (Л. Мошняга, В. Тивончук, В. Гордич), у публіцистичних пошуках яких певною мірою відтворюється сучасний стан та історичне підґрунтя культурного життя регіону і його окремих носіїв та видів мистецтва. Чимало публіцистичного матеріалу про форми художньої діяльності цього колективу опубліковано й одним з авторів цієї статті [2], де також розглянуто окремі творчі програми колективу, його організаційно-культурна діяльність та участь у фестивальному русі. Підкреслимо, що часто ці публікації є результатом відвідання репетицій чи окремих концертних програм улюблених колективів або окремих виконавців, тобто мають певний емоційний сегмент.

Згадаємо у контексті розгляду проблеми і ґрунтовну монографію провідного російського дослідника феномену культури Н. Хренова [8], одна з наявних розвідок якого звернена до з'ясування феномену публіки, що завжди була важливим чинником будь-якого культурного процесу, оскільки саме її художній рівень, реакція на побачене і почуте, а також врахування її смаків і є важливим критерієм творчих пошуків наявних художніх колективів і в регіоні зокрема. Публіку часто сприймають як рівноправного учасника (правда, джазового) виконавства. Тож спробуємо на підставі наявної історіографічної та джерельної бази розширити уяву про окремих представників сучасної регіональної хореографії.

Мета статті – виявити творчий потенціал однієї з керівників рівненської хореографічної агенції «Едельвейс» – Валерії Супонькіної.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хореографічна агенція «Едельвейс» – оригінальна культурно-мистецька й освітня структура, що виникла фактично з часом формування нової української держави і постійно знаходиться на вістрі часу, позиціонуючи себе не лише як українолюбна художня організація в регіоні, у якій діти здобувають основи танцювальної культури, фізично загартовуються, розширюють власний художній світогляд із допомогою танцю, але й як колектив-дослідник, творчий склад якого здатен постійно еволюціонувати, відповідаючи на виклики складного сьогодення. Утім її різнопрофільна структура, організаційно-художній рівень та ціннісний ряд художніх програм переконують у тому, що і в регіонах є чимало яскравих постатей, чиїми здобутками формується культурне реноме сучасної країни. І саме вони активно протидіють потужним глобалізаційним чинникам,

а подекуди, – й інокультурній експансії, мета яких – розчинити національне культурне надбання в мережі індустрії розваг, масовій культурі тощо.

Його керівники працюють, як правило, в групі однодумців, оскільки їх діяльність передбачає постійний приток нової інформації та форм її оперативної обробки для майбутнього використання в подальшій художній творчості, активного реагування на світовий контент у системі «виклик-відгук» [6]. Постійно знаходячись у центрі танцювального життя, шукаючи нових талантів у дитячому середовищі та організовуючи безліч танцювальних імпрез різних рівнів, цій групі вдалося сформувати достатньо оригінальне художнє об'єднання, що здобуло статус Федерації сучасної хореографії та вокалу України – «Прем'єр-ліга» і Всеукраїнської молодіжної громадської організації Школа мистецтва танцю «Едельвейс».

Розуміючи, що успіх приходить лише тоді, коли будь-яка ідея реалізується комплексно, її керівники почали розширювати форми творчої самореалізації учасників, сформувавши в своїй структурі своєрідні секції: художнього читання, хореографічного мистецтва, вокального співу, фестивального руху тощо, таким чином перетворюючись на специфічний художній конгломерат, здатний запропонувати дитині чи молоді загалом чимало форм творчої самореалізації у сучасному культурному просторі регіону, сформуватися у цікаву художню особистість.

Згодом, у міру напрацювання відповідних результатів (методик) та здобуття організаційно-культурного досвіду, ці напрями поступово розширювалися і поглиблювалися, набуваючи сталих організаційних форм у «вигляді» Театру читця, Школи мистецтва танцю, режисерсько-сценарної групи тощо, які поступово, моделюючи вже культурну ситуацію в місті, формують й інші ракурси художнього бачення численних сюжетів та життєвих ситуацій.

Спробуємо виявити специфіку організаційно-культурної діяльності найбільш яскравих представників цієї групи та дослідити форми їх творчої самореалізації, реконструювавши таким чином їх духовну сутність.

Помітною постаттю в колективі є Валерія Супонькіна-Лагнюк, що виконує функції керівника Зразкового театру читця хореографічного об'єднання «Едельвейс», що свого часу сформувалося у Рівненському ПДМ, однак у процесі здобуття професіонального досвіду, розширення власних форм позиціонування у культурному просторі закладу та міста, виникла ідея спробувати самостійно опанувати широкий вимір сьогодення. Нові завдання і, відповідно, нові підходи до організації культурної діяльності, стимулювали й здобуття та поглиблення відповідних фахових компетенцій. Тож до спеціальної освіти хореографа, здобутої свого часу в Київському національному університеті культури і мистецтв, додався освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр театральної режисури», здобутий нещодавно на освітньо-професійній програмі в РДГУ, який начебто збалансував наявні знання. Утім перевагою здобуття вже цієї кваліфікації була потужна мотиваційна складова, що визначає, мабуть, усе у професіональному житті людини і робить процес навчання осмисленим, а тому й більш ефективним. Такою ж стає й подальша професійна діяльність.

Серед її основних форм фахового зростання, назвемо лише декілька, які, однак, позиціонують Валерію як різнобічно обдаровану особистість, у якої на все вистачає часу: член Ради Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Федерація сучасної хореографії та вокалу України «Прем'єр Ліга» й Всеукраїнської молодіжної громадської організації Школа мистецтва танцю «Едельвейс».

За низку творчих ініціатив, успішно реалізованих упродовж значного часу, вона стала переможцем «Форуму молодих лідерів Рівненщини», при цьому розширилися її і функціональні обов'язки, відтепер вона ще й режисер і автор дитячих телевізійних проєктів («Міксер» та навчального серіалу «З ранку до ночі. Наші історії»), автор збірки поезії «Ритми сьогодення» (Рівне, 2019 р.), ведуча мистецьких заходів міського, обласного та всеукраїнського рівнів, хореограф народного ансамблю сучасного танцю «Едельвейс», засновник і керівник зразкового Театру читця «Едельвейс» тощо. Тож, мабуть, такий конгломерат й допомагає їй різнобічно «бачити» мистецький простір і на цій підставі пропонувати варіанти його «культурного забезпечення» і насичення. І як результат – лауреат Премії Кабінету Міністрів України «За особливі досягнення молоді у розбудові України» в номінації «За творчі досягнення», володар відзнаки «За заслуги перед містом» III ступеня, а також вагомої державної відзнаки – заслужений діяч мистецтв України [4].

Кожна особистість, що має відповідні творчі здобутки і, як результат, власну точку зору на культурне середовище і своє місце в ньому, намагається певним чином структурувати власну діяльність, знайти інші можливості для подальшого позиціонування у просторі сучасної культурної практики. І в цьому плані творча група хореографічної агенції «Едельвейс» намагається працювати, здавалося б, автономно, однак розширюючи творчі здобутки кожного, вона у той же час поглиблює і загальний культурний результат. Відтак поступово розширювалася й кількість учасників їхніх творчих проєктів: до кола партнерів долучився естрадно-симфонічний оркестр «Brevis» [2] з його

багаторічним незмінним керівником Г.Фіськовим, що чимало часу забезпечує обласній філармонії та інституту мистецтв РДГУ яскраве реноме у вигляді оригінальних програм різноманітного спрямування – від симфонічного оркестру до попури на відомі естрадні мелодії світової класики, часто професійно оброблені і безпосередньо художнім керівником під потенціал власного складу оркестру.

Утім, залучення нових художніх барв у «вигляді» симфонічної, музики, вербального тексту, «світлової партитури», розширило й потенційні виразові засоби об'єднання «Едельвейс». А професійно сформована сценарна група реалізувала це у низці оригінальних художніх імпрез, зокрема у вигляді програми поетико-хореографічної вистави «Лялькар» (хореограф-постановник О. Присяжненко, сценограф – Т. Лагнюк, автор сценарію та режисер-постановник В. Супонькіна-Лагнюк), до якої долучилися й відомі особистості міста [2].

Сказати б що це традиційний перформенс – не можна, оскільки дійство чимало часу готувалося, узгоджуючи безліч деталей як стосовно самих учасників, їх вписування у відповідну культурну канву, так і форм їх поведінки на сцені. Однак за своїм емоційним впливом на аудиторію цьому заходу не було аналогій серед тотожних культурних програм, репрезентованих упродовж років на рівненській сцені. Тож ця програма також виявилася вдалою, здобула прихильність публіки і навіть надала змогу учасникам об'єднання не лише здобути відповідне Свідоцтво на реєстрацію авторського права, але й продемонструвати цей достатньо оригінальний проект у рафінованому театральному середовищі Львова – Театрі ім. М. Заньковецької [4].

Згодом тематичний ряд творчості розширився і сценарна група запропонувала колективу спробувати реалізувати постановку дитячої вистави «Аліса», трансформували відомий класичний сюжет чи, точніше б сказати, переклали його на мову танцю в обрамленні симфонічної музики і перетворили відомий контент на оригінальну шоу-виставу для дорослих (хореограф-постановник – О. Присяжненко, сценограф – Т. Лагнюк, автор сценарію та режисер В. Супонькіна-Лагнюк). Ця ідея також виявилася вдалою, мала чимало прихильників і завершилася здобуттям відповідного Свідоцтва на реєстрацію авторського права [4].

Та й танець для дітей, іманентно закладений в основі цієї організації, поступово поглибив її власні межі – перетворившись на танцювальне мистецтво для молодіжної аудиторії, розширивши таким чином і жанрово-видовий вимір хореографії. Це, у свою чергу, стимулювало й зміну освітньої складової учасників-організаторів об'єднання, орієнтацію їх на специфічний конгломерат театральної режисури і акторської гри, знання яких змінило напрям бачення танцю.

Тож сьогодні Валерія успішно здобула освітній ступінь магістра режисури, більш потрібний їй для розширення наявних знань та компетенцій, сформованих свого часу на освітній програмі з хореографії. І професійний багаж, здобутий на новій освітній програмі не лише надає їй можливість формувати необхідну художню інформацію уже значно ширшого культурного контексту, він вкотре підтверджує факт інтеграції українських митців до загальноосвітнього освітнього контенту, адже саме таким шляхом у мистецтві йдуть творчі особистості світу, коли процес навчання, тобто здобуття нових і розширення наявних компетенцій набуває певних кореляційних сегментів із новими сходинками у мистецтві, підкріплених важливою мотиваційною складовою.

Відтак і освіта також поступово відходить (принаймні, має це робити) від традиційної лекційно-семінарської форми, перетворюючись на специфічний, так званий «точковий» сегмент навчання, який можна здобути у класі конкретного фахівця, причому не лише в тому ж самому закладі вищої освіти, постійно поглиблюючи ці навички самостійною працею, корелюючи це спілкуванням з яскравими фахівцями у численних майстер-класах, які стають сьогодні характерною рисою освітнього простору, набуваючи не зовсім вдалих за назвою інституційних ознак у якості неформальної освіти, хоча її значення значно глибше і, відповідно, результат – вагоміше, ніж це відбувається у переважній більшості її традиційних форм. Адже молодий фахівець умотивовано, тобто свідомо шукає контакту з більш досвідченим майстром для розширення і поглиблення обопільних можливостей в достатньо локальному художньому сегменті мистецтва. Утім, так функціонує переважна більшість вагомих за творчими здобутками світових брендів – Літературний інститут у Москві, Кіно-академія у Римі чи Академія танцю у Парижі. До цього ряду можна додати й статусний міжнародний відбір, що здійснюється на мистецьких конкурсах ім. П.І. Чайковського (Москва) чи більш локальний – лише для «клавішників» – Клінгенталь (Німеччина). Світ швидко змінюється, вимагаючи і суттєвих змін у його культурному «супроводі».

Зважаючи на переважно дитячий вік аудиторії, з якою працюють керівники гуртків «Едельвейсу», тобто домінуючий ігровий сегмент у формах спілкування, його організатори намагаються зберігати «казковість» дитячого віку і за її допомогою продовжувати формувати у цієї аудиторії чимало потрібних їй духовних характеристик, які згодом знадобляться їм у «дорослому» житті, яких так бракує сьогодні. Тож чимало, до прикладу, дитячих новорічних дійств мистецького об'єднання «Едельвейс» (хореограф-

постановник О. Присяженко, сценограф – Т. Лагнюк) («Король ЛЕВ», «Чарівниця Смарагдового міста», «Бабусині історії», «Пирати та чарівний пил») [4], – це той благодатний світовий класичний казковий матеріал, на якому формується чимало поколінь дітей у різних країнах світу. Адже дитинство, – це, перш за все, щирість, радість, віра в перемогу добра, а воно в усіх народів тотожне. Змінюються лише прізвиська персонажів, виходячи з духовних «стандартів» культурних регіонів та творчого багажу автора композиції.

Творча група мистецького об'єднання «Едельвейс» є організатором Всеукраїнського фестивалю «ART soul Rivne» та ГРАНД-проекту «Танцювальний БУМ» («Буде в Україні мир»), які також мали певний культурний резонанс у регіоні і стимулювали перегляд ставлення до потенційних можливостей танцю в соціумі [2].

Утім підставою успіху для них є єдине – закоханість у власну художню діяльність та любов і повага до дітей, які, як відомо, надзвичайно гостро відчувають фальш, нещирість у відносинах. Тож факт понад 30-річного функціонування «Едельвейсу» у культурному просторі регіону є найкращим маркером вірності обраного шляху та ефективності цієї діяльності. А результатом їх організаційно-культурної праці є сотні дітей, що стали іншими, доторкнувшись до мистецтва.

На жаль, чимала кількість цих учасників, як уже неодноразово наголошувалося [1; 211], по завершенню навчально-виховного процесу в «Школі мистецтва танцю» та концертних виступів у складі «Едельвейсу», «Едельвейсиків», як і в будь-яких інших подібних їм дитячих колективах культурно-дозвілєвої чи позашкільної мережі України, залишить сферу мистецтва назавжди, зосереджуючись на більш престижних (на їх думку) сферах уже дорослого життя. Утім, здобуті в них та їм подібних художніх колективах навички (компетенції) активної творчої праці, вимогливості до себе та партнерів, спілкування, форм поведінки, базованих на художній культурі загалом, мистецтві танцю, взаємодопомозі та взаємоповазі до партнера й величезній працездатності вони перенесуть, будемо сподіватися, і у сферу своєї майбутньої практичної і, беззаперечно, творчої самореалізації. Адже як це відбувається в мистецтві вони вже бачили. Та й людьми високої духовності переважна більшість із них залишиться назавжди.

Тож позитивним аспектом функціонування подібної системи організації дозвілля дітей в таких та їм подібних експериментальних культурно-мистецьких структурах, незалежно від їх відомчого підпорядкування, кількості учнів-учасників, місця знаходження тощо, залишається вміння їх педагогів-організаторів сформувати зацікавленість до життя, допитливість, високу працездатність, вимогливість до себе й оточуючих, створити своє середовище перебування на Землі більш комфортним і затишним [1; 211].

«Тема та сюжет є вічними. Змінюється лише зображальна форма, що диктується часом. Тому будь-яку тему та будь-який сюжет потрібно обов'язково одягати у кольори часу, інакше вони не здатні звучати» [3; 233].

Як окремих вид мистецтва хореографія також оперує власними виражальними засобами, тому її мову можна визначити як «систему художньо-виражальних засобів (знаків) у єдності з їх стійкими духовними значеннями, закріпленими в суспільній художній свідомості» [5; 24], а мовлення, відповідно, як реалізацію цієї системи в конкретному індивідуально-творчому мисленні.... Базуючись на визначенні Ф. Соссюра, необхідно порівняти вербальну та хореографічну мову за критерієм її впливу на глядача (слухача), а саме – вербальна мова здатна пояснити явище, тоді як хореографічна, співвіднесена з мовою музичною, дозволяє ще й відчути його емоційний вплив.

Висновки. Політика «глобалізації» фактично спрямована на знищення сучасних національних культур і культури загалом. Це знищення відбувається, зокрема, шляхом її підміни потужною і популярною індустрією розваг – так званою «масовою культурою», яка розмиває, девальвує, скасовує справжню культуру й стає знаряддям контролю і маніпуляції масовою свідомістю, усуваючи в ній яскравість національних барв. Утім, вихід із цієї констатації чи ситуації може бути лише єдиним, а саме – зробити власний культурний продукт якісним і національно забарвленим із максимально повним набором семантичних художніх ознак, будучи добре ознайомленим із світовим художнім досвідом. І лише такий артефакт, як і культурна діяльність загалом здатні протидіяти культурній експансії чи глобалізаційним впливам.

Однак, так живе увесь світ. Сильний нав'язує свою систему координат та свої правила гри, намагаючись розширити межі власної присутності, захоплюючи поступово ринки збуту, культурні ніші, як і суспільну свідомість загалом, які значною мірою впливають й на формування названих вище ринків. І для співіснування у просторі навіть європейського культурного регіону потрібне міцне власне єство, здатність витримати тиск чужих культурних форм та пропонувати власний контент, поступово займаючи й свою нішу у наявній культурній системі. Іншого шляху цій протидії немає. Тож у цьому контексті хореографічна агенція «Едельвейс» та усі її керівники художніх колективів загалом і Валерія Супонькіна зокрема, за допомогою власних хореографічних (виражальних) засобів, помножених на широке залучення

музики, світлозвукової партитури, якісного сценарію, а головне – постійного пошуку і надзвичайної працездатності створюють композиції, здатні привернути на себе увагу значної кількості слухачів, чи художньо освіченої публіки та стати в проводі національного культурного руху в регіоні.

Список використаної літератури

1. Виткалов С. В. Хореографічна агенція «Едельвейс» як культурний феномен доби у системі виховної практики регіону. *Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах*: монографія. Рівне: ПП ДМ, 2014. С. 205-212.
2. Виткалов С. Весняний звіт «Едельвейсу» традиційно з «Vrevis». *Волинь*, 2019. № 1417. 15 берез. С. 2; Виткалов С. 30-річний ювілей на рівненській сцені, або родина «Едельвейс» у культурному просторі міста. *Волинь*, 2019. № 1419. 5 квіт. С. 7; Виткалов С. Новорічний «Лабіринт» як форма презентації художньої програми «Едельвейсу». *Волинь*, 2020. № 1. 3 січ. С. 2 та ін.
3. Голейзовский К., Касьян Г. Жизнь и творчество. Статьи, воспоминания, документы / Вступ. ст. Н. Черновой. Москва : Всеросс. театральное об-во, 1984. 576 с.
4. Інтерв'ю з Валерією Супонькіною, проведене С. Виткаловим 20.12.2020 р. *Приватний архів С.Виткалова*.
5. Малышев И. В. Диалектика эстетического. Москва : Пробел, 2006. 302 с.
6. Помпа О. Д. Народний танець: генезис та сучасні форми побутування (на матеріалах Житомирщини): дис... канд. миств.: 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2013. 199 с.; Степанюк І. В. Вокально-хореографічна культура Волині др. пол. XX – поч. XXI ст.: джерела та сучасні тенденції функціонування: дис...канд. миств. :26.00.01 «Теорія та історія культури» / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2017. 220 с.; Маркевич Л. А. Трансформація системи художньої мови української національної балетної вистави в 20-80-х роках XX століття: дис.. канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2019. 214 с.; Гордєєв В. А. Український народний танець на Поліссі: регіональні особливості лексики: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2020. 219 с.
7. Тойнби А. Вызов-и-Ответ [Электр. ресурс]. Режим доступа : http://pryahi.indeep.ru/history/toinby_02.html.
8. Хренов Н. А. Публика в истории культуры : феномен публики. Москва : Аграф, 2007. 406 с.

References

1. Vytkalov S. V. Khoreohrafichna ahentsiia «Edelveis» yak kulturnyi fenomen doby u systemi vykhovnoi praktyky rehionu. *Kulturno-mystetska Ukraina v rehionalnykh vymirakh*: monohrafiia. Rivne: PP DM, 2014. S. 205-212.
2. Vytkalov S. Vesnianyi zvit «Edelveisu» tradytsiino z «Vrevis». *Volyn*, 2019. № 1417. 15 berez. S. 2; Vytkalov S. 30-richnyi yuvilei na rivnenskii steni, abo rodyna «Edelveis» u kulturnomu prostori mista. *Volyn*, 2019. № 1419. 5 kvit. S. 7; Vytkalov S. Novorichnyi «Labyrinth» yak forma prezentatsii khudozhnoi prohramy «Edelveisu». *Volyn*, 2020. № 1. 3 sich. S. 2 ta in.
3. Holeizovskiy K., Kasian H. Zhyzn y tvorchestvo. Staty, vospomynaniya, dokumenty / Vstup. st. N. Chernovoi. Moskva : Vseross. teatralnoe ob-vo, 1984. 576 s.
4. Interviu z Valeriieiu Suponkinoiu, provedene S. Vytkalovym 20.12.2020 r. Pryvatnyi arkhiv S.Vytkalova.
5. Malushev Y. V. Dyalektyka estetycheskoho. Moskva : Probel, 2006. 302 s.
6. Pompa O. D. Narodnyi tanets: henezys ta suchasni formy pobutuvannia (na materialakh Zhytomyrshchyny): dys... kand. mystv.: 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury» / Kyiv. nats. un-t kultury i mystetstv. Kyiv, 2013. 199 s.; Stepaniuk I. V. Vokalno-khoreohrafichna kultura Volyni dr. pol. KhKh – poch. KhKhI st.: dzherela ta suchasni tendentsii funktsionuvannia: dys...kand. mystv. :26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury» / DVNZ «Prykarp. nats. un-t im. V.Stefanyka». Ivano-Frankivsk, 2017. 220 s.; Markevych L. A. Transformatsiia systemy khudozhnoi movy ukrainskoi natsionalnoi baletnoi vystavy v 20-80-kh rokakh KhKh stolittia: dys.. kand. mystv.: spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury» / DVNZ «Prykarp. nats. un-t im. V. Stefanyka». Ivano-Frankivsk, 2019. 214 s.; Hordieiev V.A. Ukrainskiy narodnyi tanets na Polissi: rehionalni osoblyvosti leksyky: dys...kand. mystv.: spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury». / DVNZ «Prykarp. nats. un-t im. V. Stefanyka». Ivano-Frankivsk, 2020. 219 s.
7. Toinby A. Vuzov-y-Otvet [Электр. resurs]. Rezhym dostupa : http://pryahi.indeep.ru/history/toinby_02.html.
8. Khrenov N. A. Publyka v ystoryi kultury : fenomen publyky. Moskva : Ahraf, 2007. 406 s.

РЕГИОНАЛЬНЫЕ ЛИЧНОСТИ В ПРОСТРАНСТВЕ СОВРЕМЕННОЙ СЦЕНЫ : ВАЛЕРИЯ СУПОНЬКИНА

Аксенов Александр Борисович – ведущий концертмейстер кафедры хореографии, Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев
Выткалов Сергей Владимирович – доктор культурологии, профессор кафедры культурологии и музееведения, Ривненский государственный гуманитарный университет, г. Ривне

Анализируется организационно-художественная деятельность одной из представительниц руководящего состава оригинальной синтетической хореографической агентствы «Эдельвейс» (г. Ровно). Акцентируется внимание на достижениях этого агентства и роли в этом процессе ее руководителя. Выявляются формы художественной сотрудничества этой структуры с другими художественными коллективами города и подчеркивается их результативность. Подчеркивается, что современная жизнь стимулирует художника попробовать себя в разных формах

не только организационно-культурной деятельности, направленной на воспроизводство партитуры или сценария, но и собственной возможности по новому посмотреть на давно известный (классический) сюжет и найти новый ракурс его видения. Именно на этом этапе художественная интерпретация превращается в оригинальную творчество, расширяет границы культурного пространства.

Ключевые слова: хореография, организационно-культурная деятельность, творчество, региональный культурное пространство.

VALERIIA SUPONKINA REGIONAL FIGURES IN THE SPACE OF THE MODERN STAGE

Aksonov Oleksandr – Leading concertmaster of the department of choreography,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Vitkalov Serhii – Doctor of cultural Studies, Professor, Department of Cultural Studies and Museum Studies,
Rivne State Humanities University, Rivne

The organizational and artistic activity of one of the representatives of the management of the original synthetic choreographic agency "Edelweiss" (Rivne) is analyzed. Emphasis is placed on the achievements of this agency and the role of its head in this process. Forms of artistic cooperation of this structure with other artistic groups of the city are revealed and their efficiency is emphasized. It's also emphasized that modern life stimulates the artist to try himself in various forms not only of organizational and cultural activities aimed at reproducing the score or script, but also his own opportunity to look at a long-known (classic) plot and find a new aspect of his vision. It is at this stage that artistic interpretation becomes an original creativity, which expands the boundaries of cultural space.

Key words: choreography, organizational and cultural activity, creativity, regional cultural space.

UDK 477.2.11.24

VALERIIA SUPONKINA REGIONAL FIGURES IN THE SPACE OF THE MODERN STAGE

Aksonov Oleksandr – Leading concertmaster of the department of choreography,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Vitkalov Serhii – Doctor of cultural Studies, Professor, Department of Cultural Studies and Museum Studies,
Rivne State Humanities University, Rivne

The urgency of the problem lies in the emphasis on children's choreography as the most popular genre of contemporary art embodied in the regional context in the activities of Rivne choreographic agency "Edelweiss". Addressing this issue and identifying the reasons for its popularity helps to understand the principles of work with children's art associations in general. It is argued that the modern artistic director should take into account in their own artistic and pedagogical activities not only the demands of practice, but also to actively form their own areas of creative activity, using the competencies acquired at new levels of special education.

The research methodology is based on the use of historical-biographical, culturological methods of scientific research, as well as the method of comparative analysis, which allow to identify the specifics of the creative process with children's art group and the role of artistic director in this process.

The scientific novelty of the study is revealed in the attempt to prove the specificity of the artistic director of such a team, his efforts to constantly search for new forms of positioning the team in modern space, as well as the constant expansion of their own educational potential, which develops a different vision of cultural problems of today and helps to implement new approaches in their own organizational and cultural activities, using the direction of non-formal education (workshops, communication with leaders of other teams).

The practical significance of the study lies in the possible use of this material or the principles considered in the practice of other children's art structures. It will be useful for the system of professional development of creative workers in various fields, as it focuses on the specifics of work with children.

Key words: Valeriia Suponkina, globalization, children's choreographic creativity, «Edelweiss», music, transcription.

Надійшла до редакції 2.11.2020 р.

УДК 793.31:394.3 (477.84)

ТРАДИЦІЙНИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ У РЕПЕРТУАРІ ХОРЕОГРАФІЧНИХ КОЛЕКТИВІВ ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

Щур Людмила Богданівна – асистент кафедри музикознавства та
методики музичного мистецтва,

Тернопільський національний педагогічний університет
ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль

<https://orsid.org/0000-0002-6432-7219>

<https://doi.org/10.35619/ucpm.vi36.430>

luckiness956@gmail.com